

XI Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2023/2024

ETAP SZKOLNY

27 września 2023 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:
 - a) pierwszy raz – w całości
 - b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit
 - każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości
 - znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane
 - c) trzeci raz – znów w całości.
2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.
3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Bezsprzecznie skuteczne

Współczesny człowiek nie wyobraża sobie komunikacji międzyludzkiej bez chociażby memów, stanowiących nierzadko humorystyczny komentarz do bieżących wydarzeń. Niektórzy twierdzą nawet, że jeden obraz waży więcej niż tysiąc słów. Stąd wykorzystywanie plakatów w krzewieniu idei niepodległości.

Z każdą kolejną zawieruchą dziejową plakaty stawały się coraz powszechniejszym narzędziem perswazji. Te z okresu kampanii wrześniowej, utrzymane w czarno-białej tonacji z hasłem na ogół utworzonym z czerwonych liter, bezsprzecznie mobilizowały do walki. Na przykład plakat propagandowy z 1939 roku pt. „Wara” ukazuje polskiego żołnierza przebijającego bagnetem olbrzymią rękę, która próbuje zniszczyć tętniące życiem miasto. Drapieżna dłoń wysunięta spod swastyki jest symbolem armii najeźdźców, a obraz niechybnie przekonuje o determinacji obrońców.

W powojennej historii bodajże najsłynniejszy jest plakat wyborczy z 1989 roku. W kwietniu zakończyły się bezprecedensowe negocjacje władzy z opozycją zwane Okrągłym Stołem, doprowadzając do politycznego konsensusu. Wkrótce miały odbyć się przełomowe wybory: częściowo wolne do sejmu, całkowicie wolne do ponownie tworzonego senatu. Wówczas Tomasz Sarnecki, student grafiki warszawskiej ASP zaprojektował plakat nawiązujący do kultowego amerykańskiego westernu. Umieścił na nim sylwetkę szeryfa – heroicznego stróża prawa z kartą do głosowania w ręku. Zarówno w tle, jak i nad jego odznaką widnieje logo „Solidarności”, a u dołu napis: „W samo południe 4 czerwca 1989”. Ta odważna wizja stała się symbolem bezkompromisowości Polaków w dążeniu do demokracji. Słynne londyńskie Muzeum Wiktorii i Alberta zalicza to dzieło do stu najważniejszych plakatów XX wieku.